

Tom 3/2010

SPIS TREŚCI

I. ARCHIWUM

Anna Marcinkiewicz

Sposób archiwizowania i przechowywania dokumentacji w Zarządzie II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego

Dariusz Burczyk

Metody opracowania i rekonstrukcji zespołu archiwalnego: Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku (1946-1955)

Tadeusz Ruzikowski

Zarys historii Zintegrowanego (Zautomatyzowanego) Systemu Kartotek Operacyjnych resortu spraw wewnętrznych

II. ZASÓB ARCHIWALNY

Rafał Dyrz, Ryszard Kotarba

Spuścizna Wincentego Heina

Antoni Zieliński

Przykłady dokumentacji wytworzonej przez pion ewidencji operacyjnej SB w latach 1972-1990 i jej wykorzystanie do badań naukowych

Beata Kościelna

Czerwiec '76 na Pomorzu Zachodnim w świetle akt Wydziału III SB KW MO w Szczecinie

Wojciech Krupa, Jarosław Łabowicz

Informacja o dokumentacji pochodzącej z tzw. worków ewakuacyjnych przekazanych przez Urząd Ochrony Państwa do zasobu archiwalnego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach

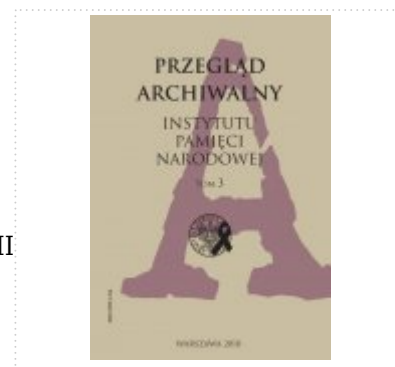
III. DOKUMENTY

Michał Kurkiewicz, Bartłomiej Noszczak

Okiem sowietnika - raport doradcy z Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego ZSRS o pracy polskiego Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego (8 czerwca 1951 r.)

Wojciech Kujawa

Sprawa kryptonim „Pallotyni”. Służba Bezpieczeństwa wobec warszawskiego duszpasterstwa prawników (1960-1965)

Marcin Kapusta

„Niepokorne harcerstwo” w dokumentach SB

Jacek Wysocki

Próby zmian nazw miejscowości na Lubelszczyźnie w latach siedemdziesiątych XX w.

ks. Jarosław Wąsowicz (SDB)

Festiwal rockowy „Święto Twojej Muzyki” w Chodzieży w oczach „bezpieki”

IV. VARIA

Sebastian Pilarski

Uciekinierzy z PRL – casus Andrzeja Perki

V. RECENZJE

Informator o zasobie archiwalnym Centralnego Archiwum Wojskowego, praca zbiorowa pod redakcją Natalii Bujniewicz, Warszawa 2008 (Rafał Leśkiewicz)

Osobowe źródła informacji – zagadnienia metodologiczno-źródłoznawcze, redakcja Filip Musiał, Kraków 2008 (Antoni Zieliński)

Józef Bujnowski, Walka, więzienie, zesłanie. W sześciu odsłonach, wstęp, zarys biografii i opracowanie dokumentów Wanda Krystyna Roman, seria: „Archiwum emigracji”, t. XXIX, Toruń 2009 (Cyprian Wilanowski)

VI. KRONIKA

Międzynarodowa konferencja naukowa „Polski i żydowski ruch oporu pod okupacją niemiecką w latach 1939-1945”. Warszawa 23-24 marca 2009 r. (Paweł Tomasiak)

WYKAZ SKRÓTÓW ARCHIWALNYCH

INFORMACJA O AUTORACH

SUMMARIES

***

Specyfika wojskowych służb wywiadowczych w Polsce Ludowej oraz charakter wykonywanych przez nie zadań powodowały, że dokumenty tam wytworzone zawsze wzbudzały duże zainteresowanie. Do 1990 r. stanowiły one jednak tajemnicę państwową, a informacje w nich zawarte były dostępne jedynie dla ograniczonej liczby osób. Ze względów oczywistych nie podawano, gdzie i jak przechowywane są akta Zarządu II. Dopiero po przekazaniu archiwaliów wywiadu wojskowego do Instytutu Pamięi Narodowej historycy uzyskali możliwość gruntownego zbadania dziejów wojskowych służb wywiadowczych w PRL.

Sposób archiwizowania i przechowywania dokumentacji w Zarządzie II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego
(s. 9-49)

Służba Bezpieczeństwa – jeden z filarów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej – na przestrzeni dziesięcioleci swojego istnienia gromadziła informacje na temat milionów obywateli Polski. Czyniła to dzięki inwigilacji społeczeństwa zarówno przy pomocy swoich funkcjonariuszy, jak i różnego rodzaju tajnych współpracowników oraz metod technicznych. Pozyskane informacje wykorzystywano do bieżących potrzeb (choćby do walki z

przeciwnikami politycznymi), następnie przekazywano do archiwum SB, czy li Biura „C” w centrali Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (od 1960 r.) oraz wydziałów „C” w województwach. Pierwszą analizę dotyczącą elektronicznego przetwarzania informacji w MSW opracowano w roku 1967. Była ona zatytułowana „Projekt wstępny elektronicznego przetwarzania informacji w MSW”. Wkrótce zaczęto przekuwać słowa w czyn. Oto bowiem dwa lata później 15 stycznia 1969 r. powołano Ośrodek Elektronicznego Przetwarzania Informacji przy Zakładzie Techniki Specjalnej MSW. Zadaniem nowej jednostki organizacyjnej była opieka nad całokształtem prac związanych z „elektronicznym przetwarzaniem informacji w resorcie spraw wewnętrznych”. W ciągu kolejnych dwóch lat uruchomiono pierwszy komputer ZA M-41 oraz rozpoczęto projektowanie systemów: PESEL, EPIW, ZSKO, SPD-2, CARMEN i AKORD.

Zarys historii Zintegrowanego (Zautomatyzowanego) Systemu Kartotek Operacyjnych resortu spraw wewnętrznych (s. 79–116)

Względne i krótkotrwałe złagodzenie życia społeczno-politycznego zapoczątkowane w 1956 r. zaktywizowało środowiska inteligencji katolickiej. Ukształtowały się wówczas różnorodne formy działalności katolików świeckich. Niezwykle zaniepokojenie władz komunistycznych wzbudzały duszpasterstwa zawodowe, które według wicedyrektora Departamentu III MSW ppłk. Stanisława Morawskiego były jednym z istotnych „elementów programu współczesnej działalności Kościoła”, a także „instrumentem odzyskiwania przez kler utraconych wpływów etyczno-moralnych oraz politycznych na masy wiernych”. W grudniu 1960 r. Wydział III Komendy MO m.st. Warszawy założył sprawę obserwacji operacyjnej o kryptonimie „Pallotyni” na grupę prawników -katolików, „przejawiającą wrogą działalność przeciwko PRL”. Protestowali oni przede wszystkim przeciwko próbom ograniczenia uzyskanych w 1956 r. elementów samorządu adwokackiego.

Sprawa kryptonim „Pallotyni”. Służba Bezpieczeństwa wobec warszawskiego duszpasterstwa prawników (1960–1965) (s. 221–253)

Uwaga! Korzystając z tej strony akceptują Państwo regulamin Biblioteki Cyfrowej.

PLIKI DO POBRANIA

Przegląd Archiwalny IPN t.3

14.27 MB

Drukuj

Generuj PDF

Powiadom